

Міністерство внутрішніх справ України
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КАФЕДРА ТАКТИКО-СПЕЦІАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ
КАФЕДРА СПЕЦІАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ
КАФЕДРА ВОГНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
СИЛ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ
УКРАЇНИ**

*Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної конференції
(м. Дніпро, 24 квітня 2026 р.)*

Дніпро
2026

УДК 351.74 : 351.86 : 355 : 342.9 : 614
А 43

*Рекомендовано до друку
Науково-методичною радою
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ
(протокол № 9 від 20.05.2026)*

А 43 Актуальні проблеми службово-бойової діяльності сил сектору безпеки і оборони України : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 24 квіт. 2026 р.). Дніпро : Дніпров. держ. ун-т внутр. справ, 2026. 358 с.

ISBN 978-617-560-137-2

Збірник містить матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, у якій взяли участь науковці, викладачі та здобувачі закладів вищої освіти та наукових установ України, а також фахівці-практики сил сектору безпеки і оборони України. Тематика публікацій охоплює актуальні проблеми службово-бойової діяльності сил сектору безпеки і оборони України в умовах воєнного стану.

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції можуть бути використані в науково-дослідній роботі та освітньому процесі ЗВО зі специфічними умовами навчання, а також у законотворчості та правоохоронній діяльності.

***За повного або часткового використання матеріалів
посилання на видання обов'язкове.***

***За виклад, зміст і достовірність матеріалів
відповідають автори***

Упорядники:

к.ю.н., доцент Дмитро КАЗНАЧЕЄВ; к.ю.н., доцент Віталій ПОКАЙЧУК.

ISBN 978-617-560-137-2

© ДДУВС, 2026
© Автори, 2026

Мислива О.

Медичне забезпечення поліцейських в умовах воєнного стану 174

Мосузенко В.

Стрільба після фізичного навантаження
як важлива складова підготовки поліцейських 177

Наточій А.

Особливості вогневої підготовки майбутніх поліцейських:
виклики воєнного сьогодення 179

Олійничук Р.

Взаємодія правоохоронних органів з органами державної влади
та місцевого самоврядування: від формальної координації
до ефективного партнерства 182

Петренко С.

Актуальні питання розвитку адаптивного спорту в системі МВС 184

Петрушин Д.

Адаптація фізичної підготовки курсантів ЗВО
зі специфічними умовами навчання до викликів воєнного стану 187

Платонов В.

Нестандартні методи професійно-психологічного відбору
фахівців первинної ланки 190

Пожидаєв М.

Особливості підготовки поліцейських до дій
в умовах надзвичайних ситуацій та бойових загроз 193

Пожидаєв М.

Удосконалення рівня службово-прикладних
єдиноборств правоохоронних структур
як компонента спеціальної фізичної підготовки 196

Покайчук В.

Особливості вогневої підготовки поліцейських в умовах воєнного стану:
перехід від статичної до динамічної стрільби 199

Поливанюк В.

особливості тактичної взаємодії у змішаних (чоловічо-жіночих)
групах під час виконання службово-бойових завдань 201

Владислав ПЛАТОНОВ

доктор філософії з психології
науковий співробітник навчально-
наукової лабораторії екстремальної
та кризової психології
навчально-наукового інституту
оперативно-рятувальних сил
Національного університету
цивільного захисту України

**НЕСТАНДАРТНІ МЕТОДИ ПРОФЕСІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО
ВІДБОРУ ФАХІВЦІВ ПЕРВИННОЇ ЛАНКИ**

У час сучасних економічних та соціально-політичних криз робота фахівців первинної ланки набула своєї важливості в питаннях порятунку та надання допомоги постраждалим. До категорії фахівців первинної ланки входять медичні працівники екстреної допомоги, співробітники служб порятунку та представники правоохоронних органів, які першими прибувають на місце надзвичайної події. Слід врахувати, що виконання діяльності в осередку надзвичайної події належить до професій, які несуть ризик для життя та мають екстремальний характер.

Виконання діяльності в таких умовах потребує від фахівців наявності високого рівня сформованості як професійно важливих, так і професійно-психологічних якостей із їх подальшим розвитком й адаптацією до екстремальних умов діяльності. У визначеному контексті оптимальний та високий рівень зазначених професійно-психологічних якостей виступає як компенсаторний механізм в екстремальних та кризових умовах, що дозволяє відповідно реагувати на кризові ситуації та продовжувати ефективно функціонувати тривалий час [4].

Під такими якостями слід розуміти певний базовий перелік якостей, до яких входять: стресостійкість, високий рівень самоконтролю, вмотивованість, толерантність до чіткого дотримання алгоритмів і виконання наказів, оптимальний рівень схильності до ризику, здатність виважено діяти в умовах обмеженої інформації, готовність до кризової комунікації та інші. Про це у своїх роботах неодноразово вказували О. Тімченко та І. Приходько, де наведено основні результати аналізу професіографічних досліджень професій сектору безпеки та оборони із визначенням базового переліку психологічних якостей, які потрібні для ефективного функціонування та подальшого професійного становлення особистості фахівця [3].

Наукові дослідження, присвячені проблематиці професійно-психологічного відбору, не втрачають своєї актуальності й сьогодні. Обумовлено це постійним розвитком самих професій та змінами у виконанні робіт у межах визначеного переліку, що відбувається за рахунок

впровадження сучасних стандартів та алгоритмів.

Однак процедура професійно-психологічного відбору досі залишається у форматі тестування відповідним переліком психодіагностичних інструментів, які спрямовані на діагностику рівня сформованості різних індивідуально-психологічних якостей кандидата. Як окреслено в публікації Ю. Тептюк, представлені заходи з діагностики лишаються у класичному вигляді заповнення психодіагностичних тестів, але, за визначенням автора, основне проблемне питання полягає в актуальності психодіагностичних інструментів і їхніх психометричних та прогностичних властивостях [5].

Це підтверджується й у роботах М. Берташа, Л. Клевець та А. Коханець: авторами наголошується, що специфіка конкретних методів і методик, які застосовуються в професійно-психологічному відборі, має свої процедурні особливості та повинна відповідати актуальним запитам і давати надійні результати [1]. Такі висновки лише підтверджують потребу в додаткових заходах професійно-психологічного відбору, але не скасовують використання психодіагностичних методик, а навпаки – висувають вищі вимоги до психометричних властивостей використовуваних діагностичних інструментів.

Разом із тим традиційні підходи до професійно-психологічного відбору, що базуються переважно на використанні стандартизованих тестів, анкетуванні та співбесідах, не завжди дозволяють у повній мірі оцінити реальну готовність кандидата до діяльності в екстремальних умовах, дефіциту часу та високого рівня загрози. Це створює необхідність впровадження нестандартних методів відбору, що дають змогу моделювати елементи професійного середовища та виявляти приховані психологічні ресурси особистості, які можна відстежувати під час динамічного виконання завдань. Хоча впровадження таких методів потребує додаткових витрат та залучення засобів для фіксації станів і психологічних показників кандидатів.

Одним із найбільш поширених нестандартних методів професійно-психологічного відбору є ситуаційне моделювання або імітаційний тренінг з елементами невизначеності. Наприклад, створення штучно ускладнених сценаріїв надзвичайних подій дозволяє оцінити швидкість прийняття рішень, гнучкість мислення, рівень тривожності та здатність діяти в умовах когнітивного перевантаження. Окрім процедури професійно-психологічного відбору, такі методи можуть застосовуватись і як навчальний тренінг [2].

Окрему увагу варто приділити використанню біологічних показників, таких як варіабельність серцевого ритму, рівень кортизолу, показники електрошкірної активності, які дають змогу об'єктивно оцінити реакцію кандидата на стресові подразники. Поєднання таких даних із поведінковим аналізом значно підвищує валідність результатів відбору та дозволяє мінімізувати вплив соціально бажаних відповідей; дана концепція відображається в застосуванні поліграфічного дослідження як методу професійно-психологічного відбору.

Зокрема, перспективним напрямом є застосування методів гейміфікації, до яких належать тестування за допомогою ігрових елементів та виконання професійних завдань, що відтворюють професійні задачі в інтерактивному форматі. Це не лише підвищує мотивацію, але й створює умови для більш природного прояву індивідуально-психологічних особливостей. У таких умовах легше виявити рівень командної взаємодії, лідерський потенціал, здатність до координації дій у групі.

Не менш важливим є застосування методу оцінювальних центрів, адаптованих під специфіку екстремальних професій. Вони можуть включати комплекс вправ: рольові ігри, виконання завдань в умовах часових обмежень та багатозадачності. Це дозволяє отримати багатовимірний профіль кандидата та оцінити його поведінку в умовах, максимально наближених до реальних. Хоча даний метод є доволі дорогим через особливості його організації.

Таким чином, впровадження нестандартних методів професійно-психологічного відбору сприяє більш глибокому та об'єктивному оцінюванню кандидатів, підвищує якість самої процедури відбору і дозволяє дослідити не лише професійно-психологічні якості, а й поведінкові та ситуативні прояви під час виконання професійних завдань у імітованому середовищі. Це, у свою чергу, позитивно впливає на ефективність виконання службових завдань та збереження психічного здоров'я фахівців в умовах екстремальної діяльності та потребує подальшого дослідження із можливими шляхами впровадження в практичну діяльність.

Список використаних джерел

1. Берташ , М., Клевець, Л., & Коханець , А. (2022). Особливості конкретних методів та методик професійного відбору персоналу. *Вісник Національного університету оборони України*, 70(6), 5–13. URL : <https://doi.org/10.33099/2617-6858-2022-70-6-5-13>.
2. Бородич П.Ю., Поляков І.О., Ковальов П.А. Імітаційне моделювання оперативного розгортання особового складу автомобілю пожежного першої допомоги установкою триноги на колодязь та спуском в нього. *Проблеми надзвичайних ситуацій. Зб. наук. пр. НУЦЗ України*. Вип. 20. Харків : НУЦЗУ, 2014. с 28-32.
3. Приходько, І., & Тімченко , О. (2023). Сучасні підходи до структурно-функціонального моделювання професійної діяльності фахівців міністерства внутрішніх справ України. *Вісник Національного університету оборони України*, 72(2), 113–127. URL : <https://doi.org/10.33099/2617-6858-2023-72-2-113-127>.
4. Психологія професійної діагностики та професійного консультування: практичний посібник / Ігнатович О. М., Татаурова-Осика Г. П., Шевенко А. М. ; за ред. О. М. Ігнатович. Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2021. 225 с.
5. Тептюк , Ю. (2024). Особливості професійно-психологічного відбору представників екстремальних професій. *Вісник Національного університету оборони України*, 80(4), 143–152. URL : <https://doi.org/10.33099/2617-6858-2024-80-4-143-152>.

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ СИЛ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ
І ОБОРОНИ УКРАЇНИ

*Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної конференції
(м. Дніпро, 24 квітня 2026 р.)*

Редактор, оригінал-макет – *А.В. Самотуга*
Редактор *Н. В. Леонова*

Підп. до друку 29.05.2026. Формат 60х84/16. Друк – цифровий. Папір офісний.
Гарнітура – Times. Ум.-друк. арк. 20,34. Обл.-вид. арк. 21,88. Зам. № 04/26-зб

Надруковано у Дніпровському державному університеті внутрішніх справ
49005, м. Дніпро, просп. Науки, 26, sed@dduvs.edu.ua
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видаців ДК № 8112 від 13.06.2024